Dialoger för rollspel

Situation 1

På ett äldreboende: *Brukaren Ingrid har stöd med dusch två gånger i veckan, enligt biståndshandläggarens beslut. I genomförandeplanen har man kommit överens med Ingrid om att hon vill ha dusch på måndag och fredag förmiddag. Idag är det fredag, och undersköterskan (USK) kommer in till Ingrid för att hjälpa henne med dagens dusch. Ingrid har lätt kognitiv svikt efter en stroke, och har glömt att det är dusch idag.*

USK: God förmiddag, Ingrid! Hur har veckan varit?

Ingrid: Jo tack, bra. Lite långsamt, men så är det när man blir gammal.

USK: Ja, men skönt också att slippa stressen mitt i livet! Får du besök av barnbarnen i helgen då, som du brukar?

Ingrid: Jodå, de kommer till middag! Förr bjöd jag ju alltid – jag var bra på att laga mat må du tro! Alltid tre rätter, och fint vikta servetter! Men nu är det ungdomarna som lagar maten.

USK: Men då kan du vika servetterna då! Så att det blir fint som du vill ha det! Är du redo för dagens dusch då, Ingrid?

Ingrid: Va? Ska jag duscha idag igen? Jag duschade ju nyss. Nä, idag är det ingen dusch.

USK: Det är ju fredag, Ingrid! Och du har dusch på måndagar och fredagar. Så det är några dagar sen sist.

Ingrid: Jaha. Men jag vill inte duscha idag. Nej – det passar inte idag.

USK: Varför inte, Ingrid? Varför är du inte sugen på att duscha idag? Jag har ju tid för det, det är därför jag kommer på fredagarna, vet du.

Ingrid: Jamen, nu har jag ju redan klätt på mig och allt. Jag hade glömt att det var dusch idag. Så det får vara.

USK: Men det vet du ju, att jag hjälper dig med kläderna! Jag ser att du har finblusen på dig. Vore det inte skönt att vara ren i finkläderna, när barnbarnen kommer?

Ingrid: Ja… kanske det. Jag vet inte…

USK: Det är ju du som bestämmer, Astrid. Det är klart! Men du vet att jag hjälper dig med kläderna, både av och på igen, så tänk inte att det är besvärligt!

Ingrid: Ja, då får det bli en dusch då. Men inte tvätta håret!

USK: Då gör vi så. Vi tar en dusch, men hårtvätten hoppar vi över till på måndag. Jag går och förbereder duschen. Ska vi ta samma handdukar som i måndags, eller ska jag ta fram nya?

Ingrid: Ta samma. Det är inte klokt vad ungdomarna tvättar stup i kvarten nu för tiden. Slösar på el och tvättmedel!

USK: Det har du rätt i. Då tar vi samma.

Situation 2

I hemtjänsten: *Brukaren Börje har nedsatt syn. Han har också lite svårt med styrka och balans efter att han varit sängliggande i två veckor efter en operation. Som en del i hans rehabilitering, har han en halvtimmes promenad med hemtjänstpersonal som stöd, tre dagar i veckan. Undersköterskan (USK) kommer efter lunch för dagens promenad. Undersköterskan har, innan besöket hos Börje, läst i anteckningarna att han tackade nej till promenad i förrgår. Det finns ingen notering om orsaken.*

USK: Hallå, Börje! Hur mås det idag?

Börje: Nja… Sådär. Jag känner mig liksom svag och orkeslös.

USK: Åh, jag förstår. Ja, det kan man ju göra ibland. Men det är inte roligt, när man känner så.

Börje: Nej, det är inte roligt.

USK: Men nu är ju jag här, och kan muntra upp dig lite! Det är fint väder för dagens promenad!

Börje: Hmmm… Ja, men jag orkar nog inte med den där promenaden. Kan vi inte bara sitta ner och prata lite idag?

USK: Vet du – vi kan ju promenera och prata samtidigt!

Börje: Jo, men… Det känns så motigt med promenaderna. Jag går ju så långsamt och det känns inte som om det blir bättre heller. Jag kanske behöver vila istället, det känns så.

USK: Du Börje - jag såg i anteckningarna att du inte ville promenera i onsdags heller. Och jag förstår att det kan kännas motigt, men jag lovar dig att det känns bättre efteråt! Och för varje promenad blir du starkare, även om det kanske inte känns så precis nu. Vi kan ta 20 minuter idag bara, istället för en halvtimme? Och så sätter vi på en kopp kaffe när vi kommer tillbaka? Och sitter ner en stund ihop?

Börje: Ja, det var en bra idé. Så gör vi. 20 minuter orkar jag kanske.

USK: Toppen! Och jag kan ta med rullstolen, så får du sätta dig i den och pausa om det blir alldeles för jobbigt. Då behöver du inte vara orolig för att inte orka hela vägen.

Börje: Tack, du är så omtänksam. Ja, då går vi då.

USK: Och så tar vi kaffet, sen!

Situation 3:

I hemtjänsten: *Brukaren Samira har tillsyn och hjälp med att värma måltider (matbeställningar) varje dag, eftersom hon har svårt med korttidsminnet och kan glömma att äta, eller glömmer hur hon ska hantera spis och mikrovågsugn. Undersköterskan (USK) kommer hem till Samira för att hjälpa henne med middagen.*

USK: Hej Samira! Nu kommer jag för att hjälpa dig med middagen! Hur har du haft det idag?

Samira: Ja du - Jag bara pratar i telefon hela dagarna! Så är det när man har familj och släktingar runt om i världen, vet du! Men det är tråkigt att bara två av barnen bor här.

USK: Jo, det vet jag, Samira! Men har du hunnit gå ut någonting idag, då?

Samira: Ja, en liten promenad till parken blev det. Och mata fåglarna, som jag brukar!

USK: Vad fint. Är du sugen på lite middag nu då?

Samira: Nej, den smakar ju ingenting, den där maten ni serverar.

USK: Tycker du inte? Vi kan krydda lite extra, om du vill! Du har ju en massa goa kryddor i skåpet!

Samira: Det var snällt av dig, men jag är inte hungrig.

USK: Men Samira – jag ser ju att du knappt åt något till lunch heller. Hälften av plättarna är kvar i kylskåpet! Är du verkligen inte hungrig?

Samira: Nej, jag tar lite te bara.

USK: Vet du, Samira – du behöver äta för att hålla energin uppe. För familjen och släkten, och fåglarna! Jag kan värma en liten portion, bara? Det är köttbullar med potatismos idag.

Samira: Nej, tack. Jag vill bara ha te.

USK: Ok. Men då kan jag väl få servera en smörgås till teet?

Samira: Ja. En liten smörgås, med labneh och zaatar.

USK: Labneh - är det getosten som du har i kylskåpet? Som din dotter köpte?

Samira: Ja, just det.

USK: Och zaatar, det är kryddblandningen som står på spishyllan?

Samira: Ja! Gör en smörgås till dig också, och sätt dig med mig och prova!

USK: Vet du vad – det ska jag göra! Men då skulle jag önska att du äter lite mer, imorgon, än idag.

Samira: Okej. Du har rätt. Jag behöver hålla energin uppe.